

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 350.—
pol leta . . . „ 180.—
četrt leta . . . „ 90.—
za mesec . . . „ 30.—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480.—
pol leta . . . „ 240.—
četrt leta . . . „ 120.—
za mesec . . . „ 40.—

JUGOSLAVIJA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

Novi naročniki na posiljanje

naročnino po nakaznici.

Oglas se zaračunava po

nabliženem prostoru in sicer

1 mm visok ter 55 mm

širok prostor za enkrat 2 K

za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Františkanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 360. — Upravištvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1'60 K.

Vprašanjem glede inseratov i, dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Drašković ostane minister notranjih zadev.

Beograd, 19. aprila. (Izv.) Vprašanje imenovanja ministra notranjih zadev bo gotovo rešeno še danes. Med člani vlade Pašičevega kabineta se je dosegel popoln sporazum, da prevzame Svetozar Pribičević ministrstvo notranjih zadev, a Ljubla Davidović ministrstvo prosvete. Opozicija pa se protivi kandidaturi Svet. Pribičevića za ministra notranjih zadev.

Beograd, 19. apr. (Izv.) Na današnji popoldanski seji ministrskega sveta se je razpravljalo vprašanje

Vprašanje Protičevega mandata.

Netaktno postopanje demokratskega kluba.

Beograd, 19. apr. (Izv.) Na današnji seji radikalnega kluba razpravljalo se je o obdržanju mandata Stojana Protiča. Sklenilo se je, da ostane Protičev mandat v veljavi in sicer za okrog kruševački. Tudi de-

mokratski klub je danes razpravljal o tem vprašanju ter uvidel netaktnost svojega dosedanjega stališča. Sklenil je, da se zadeva reši pred plenarnim verifikacijskega odbora.

Burna seja konstituante.

Debata o Protičevem mandatu.

Beograd, 19. aprila. (Izv.) Ustavotvorno skupščino odpravi dr. Ribar ob 9. uri in pol. Najprej se prečita protokol prejšnje seje, zatem prošnje in priporočila. Poročevalec verifikacijskega odbora, A. Magovčević pri-
glasi ostavko Stojana Protiča, na katerega mesto pride Aleksander Dodič. Nato nastane v zbornici silen nemir in krič. Radikalci in člani Narodnega kluba očitajo Magovčeviću: »to je falzifikat«. Zopetno raz-
grajanje pri radikalcih in Narodnem klubu. Nastane tak nemir, da mora predsednik prekiniti sejo. — Nastane daljši odmor. Za časa odmora odidejo člani v svoje klubske prostore. Ob 12. uri se nadaljuje seja. Predsednik dr. Ribar ponovno odpravi sejo ter izjavi, da je prečital poročilo verifikacijskega odbora z dne 12. aprila 1. 1. o ostavki Stojana Protiča. Dosedaj se je prakticalo, da se tak-
va vprašanja rešujejo v slučaju spora »per rolam«. Za njim govoril po-

slanec dr. Šurmin, ki se opira na člen 17 poslovnika. Govornik protestira, da se verifikacijski odbor ni držal tega člena. Dr. Šurmin vpraša pred-
sednika, jeli je voljan uvaževati do-
ločbe poslovnika, ker sicer je mogo-
če, da se nekega dne vsi poslanci
znajdemo na ulici. Predsednik veri-
fikacijskega odbora Dragutin Pečić
želi govoriti, a ne dobi besede. Tudi
več drugih govornikov se prikladi k
besedi. Predsednik prekine debato o
tej zadevi. Zatim govori minister
agrarne reforme Uzunović, kateri
pojasnjuje uredbo o agrarni reformi in
vprašanju dobrovoljcev. Predsednik
zaključuje sejo ob 12. uri in pol. Na-
dajevanje ob 4. uri popoldan.

Beograd, 19. apr. Na jutrišnji se-
ji konstituante bo govoril dr. Trum-
bič, pri čemer bo zlasti podal pregled
ustvaritve naše države z ozirom na
dosedanji zgodovinski razvoj, na
krško deklaracijo in ženevski pakt.

Pariz se vznemirja.

Pariz, 19. aprila. (Izv.) Vpraša-
nje prisilnih odredb, ki se naj upo-
rabijo proti Nemčiji vznemirja ne-
pretrgoma vsa pariško javnost. Fi-
garo zatrjuje, da se glede eksploata-
cije rudnikov hoče antanta poslužiti
dveh načinov. Prvi načrt predvide-
va vojaško obkrožitev ruhrskega
ozemlja in izključno izrabljanje na
račun alirancev. Računa se pa v tem
slučaju s tem, da bi v tem slučaju
večina ravnateljev, inženjerjev in
delavcev zapustila ozemlje. Maršal
Foch se nagiba k drugemu načrtu,
po katerem bi se dobava premoga
ne ustavila, temveč se obremenila s
takšno ca. 20 zlatimi markami za to-
no. V tem slučaju je upati, da bi rav-
natelji in delavci ostali na svojih
mestih. V tem slučaju bi tudi ne bilo
treba razširiti vojaške zasedbe.

Pariz, 19. apr. (Izv.) O razpolo-
ženju na Angleškem je zvedel lon-
donski sotrudnik Journala, da pusti
Anglija Franciji proste roke, da pa
ne boe podvzela ničesar, kar bi bi-
lo preračunano samo na zunanji
efekt. Angleška je na jasnem, da
odplačilo 50 odstotkov, kot ga je
predlagal Lloyd George, ne doseže
svojega namena, in da istega brez
sodelovanja nemške vlade tudi ne bo
dosegel. Anglija želi, da ostane v
sporazumu s Francosko, da se pa ne
bo spustila v nikake pustolovščine.

Pariz, 19. apr. (Izv.) Iz francoskih
krogov se poroča, da se bodo nem-
ški predlogi o popravilu škode nepo-
sredno sprejeli in da se bo vsako
posredovanje izključilo.

Washington, 19. aprila. (Izv.)
New York Herald javlja, da ni pri-
čakovati posredovanja Zedinjenih
držav glede vprašanja povrnitve
škode. Večina članov finančne ko-
misije bi se namreč s tem ne stri-
njala.

Pariz, 19. aprila. »Echo de Paris« piše:
Doznavamo se, da so na včerajšnji seji voja-
ških in gospodarskih izvedencev končno ve-
ljavno določili mejo ozemlja, ki naj se se
zasede. To ozemlje obsega ruhrsko ozemlje
razen okrožij Hanima na severovzhodu in
Islerlohna na vzhodu, zato pa na jugu okro-
žje Liberland. Vse ozemlje je 75 km dolgo
in 25 km široko in šteje 4 milijone preb-
valcev. Vojaško postopanje je primeroma
enostavno, gotove enostavnosti v gospo-
darskem oziru pa je treba še določiti, zia-
sti višočino pristojbnosti za pridelovanje pre-
moga, ki se cenijo na pol drugo milijardo
zlatih mark na leto.

Pariz, 19. aprila. Novi nemški proti-
predlogi se predložijo najbrže v sredo ali v
četrtak ali neposredno zaveznikom ali pa
direktno reparacijski komisiji. Med Parizom
in Londonom se živahno izmenjavajo brzo-
javke. Obedve vladi se v svojih nazorih
popolnoma strinjata.

AMERIKA SE UDELEŽI KONFERENCE V PORTOROSE.

Pariz, 19. apr. Kakor poročajo
listi, je sklenila vlada Zedinjenih držav,
odposlati na konferenco v Por-
torose, ki bo uredila finančno in go-
spodarske probleme v Sredni Evropi,
pi, svojega odposlanca, ki se udeleži
posvetovanj, katere se začne 30. apr.
kot oficijelni opazovalec.

Fašistovski teror na Reki.

Bakar, 19. aprila. (Izvirno poročilo.)
Fašistovski izgredi, ki se dogajajo po vsej
Italiji so se pričeli sedaj tudi v Reki. V pe-
tek zjutraj so vrgli fašisti pod voz cestne
železnice, ki je bil poln na delo se vozečih
delavcev bombo, ki je eksplodirala in težko
ranila 2 delavce. Takoj se je podala depu-
tacija delavcev do koncilija in izjavila, da
ne smatra za vse podobne napade osebno
odgovorne samo člane koncilija, temveč,
da se bodo delavci maščevali tudi nad ni-
hovimi ženami in otroci. Nato so bili fašis-
tovski napadalci aretirani, toda pod vti-
som energičnega pritiska raznih voditeljev
aretiranih fašistov, so bili izpuščeni. V sled
ponovne intervencije delavstva so bili ti fa-
šisti zopet aretirani in z njimi tudi karabi-
njerji, ki so jih izpustili. Teror fašistov se
nadaljuje. V nedeljo zvečer so vdrti fašisti
v stanovanje dr. Blažiča, podnačelnika Za-
nellove stranke, vrgli bombo, ki je težko
ranila dr. Blažiča na očesu, njegovemu
otroku pa odtrgala prst na roki.

Berlin, 19. aprila. »Post« javlja iz
Milana: Včeraj popoldne so priredili
vojni poškodovanci velike demon-
stracije; zasedli so glavno pošto
poslopje in poizkušali odstraniti
uradnice in uradnike. Tudi na kolo-
dvoru so poizkušali z enakimi de-
monstracijami, toda brez uspeha.
Vzrok demonstracij je nedostanost
državne podpore in nemožnost, da
bi vojni poškodovanci dobili primer-
ne službe.

ITALIJANSKE VOLITVE.

Bozen, 19. apr. (Izv.) Za volitve
v italijansko zbornico so postavile
meščanska stranka in socialisti last-
ne volilne liste. Volilni poziv meščan-
ske stranke zahteva avtonomijo in
ohranitev nemškega in tirolskega
značaja dežele.

GRŠKO-TURŠKA VOJNA.

Dunaj, 19. aprila. (Izv.) Iz raznih
strani se javlja, da se položaj v Gr-
čiji poostreje. Politika, katero je vo-
dila antanta napram tej državi, vodi
k imperijalističnemu polomu. Mesto
miru je pričel kralj z novo vojno, ki
utegne imeti zle posledice za drža-
vo. V sled tega dobiva Venizelos
vedno večji upliv in opozicija se
dnevno veča. Ni izključeno, da pri-
de v doglednem času do očitnega spo-
ra med obema strankama.

Atene, 19. aprila. Časopisi poro-
čajo iz Smirne, da so grške čete od-
bile turški napad pri mestu Hassan
Teppe. Grško topništvo je s svojim
ognjem pregnalo sovražno konjeni-
co. Turki so bili potisnjeni do Kara-
dagha. Grške postojanke na južni
fronti se od dne do dne bolj utrjujejo,
po drugi strani pa vsak dan do-
hajajo nova velika ojačenja. Vsi pre-
hodi in križišča so močno zasedena
po grških četah. Odpor grških čet
pri kraju Ruatha je vedno močnejši.
Vsi turški napadi, ki gredo za tem,
da bi se grške postojanke oslabile,
se izjalovljajo ob odporu grških čet.
Prostovoljci iz Male Azije se vsak
dan v velikih skupinah priključajo v
grško vojsko.

PROTIČEVA IZJAVA O RADIČEVEM USTAVNEM NAČRTU.

Beograd, 19. apr. »Politika« po-
roča, da je Stojan Protič izjavil Radi-
čevemu odposlancu dr. Basaričku, ki
ga je posetil in mu prečital Radičev
ustavni načrt, da je ta načrt gola fan-
tazija.

IZGRADBA ŽELEZNIC.

Zagreb, 19. apr. Semkaj je došel
pomočnik ministrstva za promet inž.
Sabo Jelič, ki bo z ravnateljem za-
grebske pokrajinske direkcije inž.
Leonidom Vraničem, z načelnikom
oddelka za zgradbo novih železnic
inž. Lapajnetom in bivšim tajnikom
dr. Fischerjem, nadzoroval železni-
ške proge Gospić-Knin, Knin-Split in
Perković-Sibenik.

Reakcija.

Reakcija je na pohodu, o tem ne more
biti nobenega dvoma več.

Kakor v bivši Avstriji po zloglasnem
paragrafu 14., se tudi pri nas uveljavlja
čimdalje bolj vladanje preko zakona. Vla-
danje z uredbami in naredbami, vladanje
na podlagi »administrativnega postopka« —
obznanje.

Vladajočim strankam in vladajočim
porodicam se malejo tla pod nogami. Ne-
enoštne, gnile in trile na znotraj hočejo
ohraniti zunanjo silo s pomočjo nasilja. Ne
strašilo se pri tem niti najreakcionarnejših
sredstev, sredstev ki bi se jih moral sramo-
vatj vsak državnik, ki ve, da obstoj naroda
ni istoveten z obstojem gotovih strank.

Morda čutimo reakcijo pri nas danes
močnejše, kot v drugih pokrajinah naše kra-
jevine. Pred občinskimi volitvami stojimo
in vladajoča stranka izrablja vsako priliko,
da pokaže, da je v njenih rokah denarna in
politična moč, da so v njenih rokah bajonet
in policijske sablje. Ker si ni mogla pridobi-
ti zaupanja ljudstva s stvarnim delom za
njegov blagobit, mu hoče ukloniti tlak pred
svojimi politimi žepi z protizakonitimi na-
silji.

S tega stališča moramo opazovati do-
godke zadnjih dni, ki razburjajo našo jav-

nost in marsikaj nam bo postalo jasno. Lju-
blijanska porodica hoče pred volitvami poka-
zati svojo moč in klika pod vodstvom ne-
dotakljivih milijonarjev se krije za policijski
mi sabljami. V svoji objektivnosti je prepo-
vedala našim akademikom celo vstop v
gledališče.

To pove mnogo! In za napredne in svo-
bodomislne ljudi je to pri vsej duševni at-
mosferi našega javnega življenja vendar
vesel znak, ker: kdor se mora kriti za po-
licijskimi sabljami in aretirati akademsko
mladino naroda, ta propada. Propada kljub
bajonetom in kljub protekciji nedotakljivih
milijonarjev.

Reakcija je na pohodu, o tem ni dvo-
ma. Ravno tako nedvomno pa je, da tira
svoje nosilce z železno nujnostjo k pro-
pasti. Svaka sila do vremena in nasilje mo-
ra roditi odpor, ki je bo končno strli. Gle-
dališka uprava kr. gledališča se je že mo-
rala opravičiti teptani omladini in kapitulir-
ati bodo morali tudi njeni zaščitniki. Vla-
dajoči naj še tako besno bijejo okrog sebe,
tla se jim malejo in že bližnja bodočnost
jim izpodnese tla.

Neupogljiva, sveža sila narodove omla-
dine, neokužena od materializma vladajo-
čih nam je porok zato.

Stavka v Angliji se nadaljuje.

London, 19. aprila. (Izv.) V stav-
ki angleških rudarjev ni dosedaj ni-
kake spremembe. Rudarji so odlo-
čeni, da sami nadaljujejo započeto
stavko. Na Škotskem pozivajo ru-
darji svoje tovariše, da začnejo s
stavko. Dosedanja škoda v škotskih
jamah, ki so pod vodo, znaša dosedaj
več milijonov funtov šterlingov.

Rotterdam, 19. apr. (Izv.) Delavci
iz Sud Walesa izjavljajo svoje pre-

pričanje, da pomenjajo dogodki zad-
njih dni triumf revolucije, kar bodo
dokazali prihodnji dnevi.

London, 19. apr. (Izv.) Opaža se,
da je del rudarjev za nadaljevanje
stavke vedno manj navdušen. Last-
niki rudnikov se bodo v sredo od-
ločili o svojih protipredlogih. Ni iz-
ključeno, da pride do sporazuma med
lastniki in rudarji.

POLJSKE REPARACIJSKE ZAHTEVE.

Varšava, 19. aprila. Poljske zahteve po
reparacijah so bile vkljub nemškimi proti-
predlogom določene na 42 milijard zlatih
mark.

PRAŠKA DELEGACIJA PRIDE V PARIZ.

Pariz, 19. apr. (Izv.) V Parizu se
pričakuje delegacija praškega občin-
skega sveta pod vodstvom župana
dr. Baxe. Ta delegacija obstoji iz 22
članov, med temi več trgovcev če-
ške prestolice. Ob tej priliki se bodo
vršile različne slavnosti, za katere
se pariško časopisje že sedaj navdu-
šuje.

VIVIANI ČASTNI MEŠČAN NEW-YORSKI.

Pariz, 19. apr. Po neki brzjavki
iz Newyorka je bil francoski finančni
minister Viviani imenovan za čast-
nega meščana omenjenega me-
sta. — Druga brzjavka iz New-
yorka se glasi, da ta poset ne
uveljavlja le interesov in simpa-
tij za Francijo, temveč, da bo važne-
ga pomena za dogodke, ki slede.

RIMSKA KONFERENCA.

Rim, 19. aprila. Juridična komisija kon-
ference nasledstvenih držav v Rimu je da-
nes proučevala predloge za razdelitev ar-
hivov bivše skupne uprave.

POGREB NEMŠKE EKSCESARICE.

Berlin, 19. aprila. Danes je bil svečan
pogreb pokojne bivše nemške cesarice Av-
guste Viktorije. Za grob je bil določen an-
tični tempelj poleg nove palače, ki so ga
izpremenili v mavzolej. Velike množice
ljudstva so prišle k pogrebu od blizu in da-
leč. Ob pol desetih so se člani bivše ce-
sarske rodbine, plemstvo, dostojanstveniki
ltd. zbrali na postaji Widpark. Med zvo-
nenjem zvonov je šel spreved med špahir-
jem dijakov, domoljubnih društev in čast-
nikov prejšnje vojske in mornarice k tem-
plju, kjer se je rakev položila na oder. Ob
mrtaškem odru so stražili štirje sinovi
pokojne cesarice kot častna straža. Po-
grebnik govor je imel višji dvorni pridigar
dr. pl. Traueder. Okrog mrtaškega odra
so položila zastopstva raznih društev in
korporacij neštete vince.

POLJSKA NAPADE NEMČIJO?

Breslava, 19. apr. (Izv.) Schles-
sche Landeszeitung javlja, da je poljs-
ka 23. peš. divizija pripravljena na
pohod proti Nemčiji. Vsi tozadevni
polki nosijo imena, ki naj pomenijo
njihova bodoča garnizijska bivališča
v Gornji Šleziji.

NAŠA VOJSKA ZASEDLA HVAR, VIS, MLJET IN KORČULO.

Split, 18. aprila. Danes odide od
tukaj naša vojska na Hvar, Vis, Mljet
in Korčulo. Snoci se je vojska vkr-
cala na parnike ter jo je spremljala
godba in mnogobrojno občinstvo, ki
je manifestiralo. Parniki so vsi okra-
šeni z zastavami.

Split, 18. aprila. Italijani so konč-
no pristali na to, da se izvrši eva-
kuacija Krka in Raba dne 22. in 23.
t. m. Danes popoldne odide naša de-
legacija za razmejitve na Krk, da se
določijo modalitete izročitve z itali-
jansko delegacijo.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

19. aprila.

Valute in devize.

Zagreb. Devize: Berlin 225—225.50,
Italija izplačilo 665—670, Italija ček 665 do
666, London 554—561, New York kabel 140
do 0, New York ček 139.50—140, Pariz
1008—1014, Praga 196—196.50, Svica 2450
do 2460, Dunaj 22.30—22.45, Budimpešta 50
do 51. — Valute: dolarji 138.50—139.50, av-
strijske krone 23—0, carski rublji 75—82,
napoleonondor 475—478, nemške marke 0 do
228, rom. lei 210—213, Ital. lire 650—660,
češkoslovaške krone 190—193.

Beograd: Dolarji 34.75—35.50, ang-
lunti 130.7—130.8, francski franki 250—251,
Italijanske lire 158—160, lei 53.50—54, lei
42.5—43.5, nemške marke 56—56 1/2, napo-
leonondor 118—118 1/2.

Effekti.

Zagreb: Banka za Primorje 925—
930, Jadranska banka 1950—2000, Jugoslav.
kreditna banka 585—595, Ljubljanska kre-
ditna banka 925—0, Prva hrvatska štedio-
nica 9900—10000, Relečka pučka banka 453
do 460.

Izpraznitev Dalmacije.

»Idea Nationale« od 13. t. m. pri naša uvodnik, iz katerega posnemamo sledeče:

»Italija ne sme pozabiti sramote, ki jo je doživela pri rešitvi jadranskega vprašanja. Vlada je bila pri izvršitvi rapalske pogodbe malomarna in popustljiva napram mali Jugoslaviji. Ne samo odnosi med Zadrom in ostalo Dalmacijo naj se uredijo pred izpraznitvijo Dalmacije, temveč tudi varstvo italijanske narodne manjšine v Jugoslaviji naj se pravočasno zagotovi. Jugoslovanski delegat razmejitvene komisije, ki zahtevajo brezpogojno izpraznitev jugoslovanskega ozemlja, medtem pa omalovažujejo naše koristi, naj velesila Italija dopove, kako opasno je vsako nestriktno izpolnjevanje zahtev glasom rapalske pogodbe. Vlada ne sme dovoliti vzpostavitev jugoslovanskih zastopstev v Gorici, Tolminu in drugih primorskih mestih. Jugoslavlani najbrže ne vedo, da na italijanskem ozemlju ni drugega varstva za narodne manjšine, kakor ono, ki ga garantirajo italijanski zakoni.

Tako piše o nas italijanski list, o katerem je znano, da se ga čestokrat poslužuje zunanji minister. Italija nas torej ima za premagance, ki ne smemo ničesar zahtevati, pač pa moramo vsako obveznost natančno izpolniti. Za pol milijona naših zaslužnih bratov ne smemo zahtevati nikakega varstva, a Italijani bodo za svojih par stotin v Jugoslaviji spravili celo Italijo pokoncu. Megalomanična »Idea Nazionale« zlasti povdarja, da je Italija velesila in Jugoslavija mala država. Te velesile se nam ne bo treba prehudo bati. Fašistovska nasilja po celi Italiji nas spravljajo v prav upravičen dvom, če se takšna država, ki nima moči, da bi zatrla fašizem, lahko imenuje še velesila. — Namigavanje tega lista je sploh vredno upoštevanja v momentu, ko se vršijo v Beogradu med nami in Italijo trgovinska pogajanja. Vsekakor bi bilo zelo potrebno, da se še pred koncem teh pogajanj določi usoda luke Baroš, kar Italijanom pač ne smemo na slepo zaupati.

Povečana Poljska.

Vsled zmage Poljske in notranjih homatij v Rusiji sta bili sovjetska Rusija in sovjetska Ukrajina primorani, da sta podpisali v Rigi sklenjeni mir ter se pri tem odrekli na korist Poljski tolikemu obsegu sveta, kakor ga obsega etnografična Poljska sama.

Ukrajina je morala odstopiti Poljski od teritorija bivše Rusije 35.037 km² s skoraj 4 milijoni prebivalcev, od teh je 2.665.000 Ukrajincev (66,7%), 580.000 Židov (14,5%), 166 tisoč Rusov (4,2%), 149.000 Nemcev (3,7%) in samo 389.000 Poljakov (9,7%).

Od teritorija bivše Avstrije je morala Ukrajina odstopiti Poljski 55.300 km² s 5.450.000 prebivalcev. Tudi na tem ozemlju tvorijo Poljaki znatno manjšino, ker je Ukrajincev 4.055.000 (74,4%), Židov 670.000 (12,3%), Poljakov pa le 659.000 (12,1%). Skupno so torej dobili Poljaki od Ukrajine nad 90.000 km² sveta z 9.448.000 prebivalci. Od teh je Ukrajincev 6.720.000, Židov 1.250.000, Nemcev 214.000, Rusov 166.000, drugih narodnosti 51.000, Poljakov pa le 1.048.000.

Sovjetska Rusija je morala odstopiti Poljski takozvanega beloruskega teritorija 76.500 km² s 4 milijone 100.000 prebivalci (deli okrajev Gradno, Vilno in Minsk). Med temi prebivalci je 2.700.000 Ukrajincev (65,9%), 600.000 Židov (14,6%), 370

tisoč Nemcev (9%), 100.000 Rusov (2,4%) in samo 250.000 Poljakov (6%).

Pomisliti je treba, da so si zmagoviti Poljaki izgovorili najbogatejši pokrajine brez ozira na narodnosti prebivalstva. V teh pokrajinah so velikanski gozdovi, bogati rudniki, velike soline, mogočni vrelci petroleja, velike in plovne reke ter zelo rodovitna zemlja.

Bo li obveljal ta mir med Poljaki in Rusi? Ali ne tiči že tukaj kal prihodnjih bratomornih bojev?

Mednarodni kongres transportnih delavcev.

Zeneva, 18. aprila.

Danes je bil tukaj odprt mednarodni kongres transportnih delavcev. Zastopane so bile: Belgija, Danska, Nemčija, Francija, Velika Britanija, Holandska, Luksenburg, Norveška, Avstrija, Švedska, Švica in Češkoslovaška. V predsedstvo so izvoljeni Doerrig (Nemčija), Garrey (Francija) in Böving (Anglija).

Kongresu je bil predložen sklep, v katerem kongres pooblašča tajništvo, izvrševalni odbor in generalni svet, naj budno in energično, bodisi po mednarodni zvezi prometnih delavcev sami, ali s sodelovanjem z mednarodnim delavskim pokretom v splošnem pobija vsa stremjenja in nakane militarizma, imperializma in mednarodnega kapitalizma za podporo reakcije, protirevolucije in vojne.

Po izvrševalnem odboru predložena resolucija se nanaša na mednarodno sodelovanje, druga na mirovno pogodbo. V drugi resoluciji protestira kongres energično proti vandalizmu uničevanju strojev in potrebni proizvodni materijali in prometnih sredstev, ki se je ob izvedbi versailleske pogodbe vršilo v premaganih deželah, ker se s tem narodom vseh dežel z narodno-gospodarskega stališča dela neopravičena škoda.

Plače ministrov na razpoloženju.

Nar. poslanec Anton Brandner je stavil pri predzadnji seji na finančnega ministra vprašanje, po kakem zakonu da se izplačujejo plače ministrom na razpoloženju.

Finančni minister Kosta Kumandur je na to vprašanje po stenografičnem zapisniku odgovoril sledeče: »Gospod poslanec je stavil vprašanje, če ministri na razpoloženju dobivajo plačo in na kakih osnovi se to godi?

Spremembo v ministrstvu. Ker je minister Drašković zaradi bolezni odstopil, je demokratski klub določil za ministra notranjih del Svetozarja Pribičevića, a za ministra prosvete Ljubo Davidovića.

Konferenca parlamentarnega odseka hrvatske težačke stranke v Bosni, 17. in 18. t. m. je bila v Sarajevu konferenca parlamentarnega odseka Hrvatske težačke stranke v Bosni in Hercegovini. Kot delegata Radčeve stranke sta prišla dva poslanca te stranke. »Hrvatska Sloga« je objavila komunikacijo in resolucijo te konference.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Benš je izjavil praskemu dopisniku lista »Echo de Paris«: Mala antanta bo potem javnega akta naznanila ojačanje svojih zvez, ki so postale potrebne vsled poizkusa povratka bivšega cesarja Karla. Minister meni, da bo Madžarsko zadela notranja katastrofa, če bo nadaljevala sedanjo politiko.

Predsednik ameriške delavske federacije

Položaj ministra na razpoloženju je reguliran za zakonom o uradnikih po državni pragmatiki, ki se je izdal v juliju preteklega leta in se dopolnil v decembru preteklega leta. Ta uredba se je izdala vsled tega, ker bi po zakonu državljankega zakonika, mogli dobivati plačo samo oni ministri na razpoloženju, ki so iz stare kraljevine Srbije. Potemtakem bi ne smeli imeti vsi ostali ministri na razpoloženju nikake plače. Poleg tega predpostavlja zakon o uradnikih po državni pragmatiki, da so bili ministri, ki pridejo v ta položaj, prej uradniki. Torej bi oni, ki prej v resnici niso bili uradniki, ne bi mogli dobivati niti plače. Zato se je izdala ta uredba in je bila predložena začasnemu narodnemu predstavništvu, kakor tudi mnoge druge, da bi se uzakonila. Ona pa ni prišla na dnevni red, kot tudi mnoge druge ne in vsled tega se danes izplačuje plača na osnovi neke uredbe.

Izplačevanje plač ministrom na razpoloženju se torej vrši brez vsake pravne podlage in nezakonito. Ministri so enostavno poskrbeli za časa svojega ministrovanja potom uredbe tudi za poznejšo dobo ministrovanja na razpoloženju. In koliko jih imamo takih ministrov!

Beleške.

Za kulisami.

Neki vodja JDS se je včeraj izrazil: v Ljubljani cepijo koze in kozle. Drugi epiteton ornans je nadel svojim volilecem.

Slaba vest.

G. operni šef Rukavina ima zadnje dni sem tako slabo vest, da se vozi k sejam gled. uprave v zaprtem vozu. Pa menda ne zato, ker se boji ovacij svojih zvestih — plačanec. No — pa saj financira »Jadranska«!

»To je samo reklama za mene!«

Tako se je izrazil neki operni pevec za kulisami pri sobotnih demonstracijah. Človek, ki ni niti povprečni pevec, si pač lahko samo od škandalov obeta, da mu bodo prišli slavo.

Pretresljiva vest

prihaja iz Novega mesta, da se je namreč zdravje diplomata E. Štefanovića vsled počasnega izdajanja njegovih globokozasnovanih zapisov v »Sl. Narodu« resno poslabšalo. — Zakaj vznemirjate po nepotrebnem zasluznega moža.

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

Razna poročila.

clje Gompers je stavil državnemu departementu vprašanje, kakšno stališče namerava zavzeti vlada napram Rusiji. V odgovor mu je Hughes izjavil, da Zedinjene države tako dolgo ne bodo vzpostavile odnosov z Rusijo, dokler bo v tej državi vladal politični in gospodarski sovjetski sistem.

Vatikan demitira posredovanje glede novih nemških predlogov. Kakor poroča »Corriere d'Italia«, demitira Vatikan formalno, da bi bila rimska stolica posredovala, da bi se pedložili novi nemški predlogi glede reparacijskega vprašanja.

Viljem II. gre v Brazilijo. Nekemu ameriškomu listu se sporoča iz Berlina, da se je bivši cesar Viljem izrazil napram svoji družini, da namerava kmalu po pogrebu cesarice potovati v Južno Ameriko, kjer se hoče stalno naseliti.

Sovjeti in Wranglova armada. Iz Carigrada poročajo, da je sovjetska vlada dovolila kozakom, vojaškim obvezancem in nižjim uradnikom, ki so pripadali Wranglovi armadi, da se povrnejo v Rusijo.

nega gledališča. Zategadelj predlagajo podpisane kulturne korporacije in kulturni delavci, naj se čim prej zagotovi nadaljnji obstoj narodnega gledališča pod državno upravo.

Posebno naj se sedanji upravni sistem, ki izključuje eksploatiranje gledališča po konsorciju ali po čisto trgovskih načelih, obdrži. Po našem globokem prepričanju zagotavlja le tak režim, da se bo narodno gledališče v Ljubljani vodilo po umetniških načelih in da se bo pospeševala gledališka umetnost z vsemi razpoložnimi sredstvi. Kar najodločnejše odklanjamo vsak poizkus, da bi se narodno gledališče, ta najvernejši izraz narodne kulture, izročilo zopet v zasebno upravo na katerikoli način sestavljene konsorcija.

V globoki zavesti, da je v moralnem interesu države, tudi vkljub precejšnjemu primanjkljaju slednje,

vati narodno gledališče, zahtevamo, naj se vprašanje narodnega gledališča ljubljanskega reši v gorenjem zmislju, in sicer pravočasno, da se ne bi zavrglo pripravljanje za prihodnjo sezono.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1921. Društvo slovenskih telesovcevc. — Delavsko izobraževalno društvo »Svoboda«. — Društvo slovenskih upodabljalčev. — Klub umetnikov »Sava«. — Ljubljanska podružnica združenja jugoslovanskih glasbenikov. — Ljudski oder v Ljubljani. — Pevska zveza. — Pevsko društvo »Slavec«. — Slovenska krščanska socialna zveza. — Slovenska Matica. — Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«. — Socialna Matica. — Združenje slovenskih igralcev. — Zveza dramatičnih odsekov. SKSZ. — Zveza kulturnih društev.

Gospodarstvo.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

Pogajanja z Italijo bi se imela začeti te dni. Formalno pa so se pravzaprav že začela, in to, kakor se vidi, po želji italijanske vlade, ki je kar naenkrat poslala svoje delegate v to svrhu v Beograd. Dočim so morali za politična pogajanja iti naši delegati v Italijo, kjer je ta lažje izsilila nesrečno rapalsko pogodbo, so se gospodje Italijani za trgovinsko pogodbo milostno potrudili v Beograd, kjer se hočejo posluževati sedaj drugega orožja — hlinjenja prijateljstva, ker nimajo nade, da bi mogli kaj s silo doseči. To novo orožje ni nič manj nevarno, nego je bilo prejšnje. Naši delegati bodo morali biti jako oprezní in trdni, ako nočejo, da doživimo drugo rapalsko pogodbo.

Italijani so prišli v Beograd pripravljeno do zadnje pičice. Kakor poroča, je njihov apetit precej velik. Zahtevali bodo plovitbo ob naši obali, koncesije za italijanska podjetja v naši državi, svobodno eksploatacijo naših prirodnih bogastev, zvezo Zader-Kuin za svojo gospodarsko infiltracijo v Bosno in Bog ve, kaj še.

Naši delegati pa, kakor se poroča, niso dobili od vlade še nikakih navodil. Zadnji čas je bil torej, da so se naši poslanci ganili ter vložili interpelacijo na vlado radi izročitve luke Baroš in radi italijanskih nasilstev proti našim ljudem v Trstu in Istri. Pojavljajo se vendar že v konstituentni glasovi, da se ne smejo vrstiti z Italijo nobena pogajanja, dokler ne bo razčiščeno vprašanje, ali hoče Rim pokazati svoje prijateljstvo proti naši državi ne le v besedah, temveč tudi v dejanjih. Dejanja pa so taka, da mora naša država zavzeti absolutno odklonilno stališče proti vsakim trgovskim pogajanjem z Italijo, dokler ta ne krene z dosedanjih poti na druga pota.

Zahtevati moramo, in zdaj je čas in menda zadnji čas, da italijanska vlada povrne vso škodo, ki so jo prizadejali fašisti našim rojakom v anektiranem ozemlju, da razoroži fašistovske tolpe, ki noč in dan ogrožajo naše rojake, ter da prevzame narodne, kulturne in gospodarske pravice našega prisilno izročene naroda. Izprazniti pa mora prej, nego se pogajanja prične, vse po rapalskem sporazumu pripadajoče nam ozemlje, predvsem pa nam mora izročiti v popolno last baroško luko. Skrbeti mora za to, da se volitve na Reki izvrše tako, da bodo odgovarjale pravi volji pristnih Rečanov, da smejo torej voliti vsi Rečani, ki so bili izgnani iz Reke od d'Annunzi-ja in njegovih arditov in pozneje fašistov, a da se izbrišejo iz volilnih list vsi oni priseljenci, ki so prišli v Reko po prevratu. To je v moči Italije, ako le ona hoče in antanta jo bo gotovo podpirala pri tem delu, ako se Italija ne bo upala oziroma mogla izvesti sama te naloge.

Končno pa se mora povedati našim ljubim sosedom, da se naša država ne more odreči nobeni pravici na gospodarskem in trgovinskem polju, ki izvirja iz njene suverenosti. O dovoljenju sabotaže, o ribarstvu ob naši obali, o eksploataciji naših železnic in prirodnih bogastev, o koncesijah za italijanska podjetja ne more in ne sme biti govora. Na lastni zemlji hočemo in moramo ostati gospodarji sami. Upamo, da bo naš delegat za trgovinska pogajanja dr. Trumbić, ki je moral podpisati rapalsko pogodbo, znal povedati Italijanom v obraz, da naša država ne bo nikdar podpirala tako sramotne in škodljive trgovinske pogodbe, kakor si jo zamišlja Italija. Naši poslanci pa naj nastopajo z vso odločnostjo proti italijanskim nakanam ter naj dajo s tem vladi ono moralno podporo, ki jo vlada v takem trenutku potrebuje.

★

PODRAŽENJE MESA.

Dne 19. t. m. je bila pri deželni predsedniku deputacija Zveze jugoslovanskih železničarjev, Zveze poštinih organizacij in Osrednje zveze javnih nameščencev in upokojevcv, da dobi od njega odgovor, katere korake je deželna vlada storila na zahtevo gorinavedene deputacije, ki je 12. t. m. zahtevala odgovor v teku 6 dni.

Deželni predsednik je dal deputaciji sledeči odgovor:

Deželna vlada je pri Centralni vladi energično zahtevala omejitev izvoza mesa in živine. Obenem je naročila ljubljanskemu magistratu,

da maksimira cene na višino, kakor je bila pred tem nastalim podražanjem in kakor se vjemajo s cenami v Mariboru, Novem mestu in Kranju. Magistrat mora v slučaju, da se mešarji maksimiranju cen ne pokore, ali, da bi ne hoteli sploh prodajati, odvzeti obrtne koncesije.

G. predsednik je izjavil, da dobi točnejša poročila od magistrata še tekom dneva, da po njegovi informaciji stopijo zahtevane nižje cene v veljavo v sredo, dne 20. t. m.

G. predsednik je tudi deputaciji zagotovil, da zadeve ne bo izpuštil iz vidika, in da bo vse ukrenil, kar je potrebno v varstvo konsumenta in špeciálno najbolj prizadetega javnega nameščenca.

Deputacija se je po nadjem razgovoru zadovoljila z odgovorom predsednika deželne vlade in mu tudi obljubila, da za sedaj ne ukrene ničesar, o čemur ne bi prej obvestila deželnega predsedstva.

★

† Nove železnice. Ministrski svet je na predlog ministra dr. Kukovca odobril kredit za zgradbo železnice Kočevje-Brod, Rogatec-Krapina in železniške zveze s Prekmurjem.

† Stabilizacija relacije denarne valjave med našo in češkoslovaško državo. Odbor češkoslovaške poslanske zbornice za zunanje stvari je odobril tole resolucijo: »Z ozirom na to, da je izvoz naših produktov v Jugoslavijo radi nestalnosti valute in nemogočnosti oferiranja natančno kalkuliranega blaga v Jugoslavijo jako otežčen, se priporoča, da se med obema državama sklene sporazum o medsebojnem stalnem valutnem kurzu, omejenem na gotovo dobo, n. pr. na 6 mesecev. Tekom te dobe naj bi se medsebojni posli izvršili in en mesec pred potekom termina naj bi se določil nov termin.«

† Carina na les se znižja. Vsled krize v naši lesni industriji namorava ministrstvo za šume in rude carino na les znatno zmanjšati.

† Izmenjava kronskega novčanica v izpraznjenem dalmatinskem ozemlju se je pričelo te dni na ta način, da se izdaja za 1000 K priznanica na 400 K. Predjem ne presega vsote 8000 K. Izmenjalni kurz pa bo določen šele ob priliki definitivne izmenjave.

† Tudi izvoz moke in otrobov je prepovedan. Kakor znano, je ministrski svet že 1. aprila t. l. prepovedal izvoz ljudske in živalske hrane. Sedaj (skoraj po 3 tednih) pa se razglša uradno, da je pri prepisu navedbe slučajno izostalo, da se tiše prepovedi tudi moke in otrobov. V 18 dneh se lahko pač precej moke izvozi in zraven mnogo »zaradi«.

† Podpisovanje delnic Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani. Opozarjamo, da se podpisovanje za pristop k Slovenski delniški družbi te dni zaključilo, vsled česar vabimo vse, ki se zanimajo za to gospodarsko trgovsko organizacijo, da zanesljivo do konca tega tedna vpošljejo svoje prijave, ker bi se pozneje vpostane prijave ne mogle upoštevati.

★

† Razpečevanje avstrijskih zakladnic. Vkljub temu, da je avstrijska država vzela iz prometa z ozirom na premoženjsko oddajo okoli 4 milijarde kron, ter da v Avstriji vlada razmerno denarna piskost, je država razpečala od 1. febr. t. l. naprej skoraj za eno milijardo zakladnic. Tudi izozemstvo in posebno Nemčija se zanima za te zakladnice. Kako pa pri nas? Pri nas se premoženjska oddaja sploh še ni udeležila, a zakladnice se tudi ne spečavajo. Ali ne bi bilo v naši bogati državi mogoče, kar je mogoče v bankrotni Avstriji? Kje leži vzrok tem negativnim finančnim pojavom v naši državi. Zdi se, da se pri nas preveč politizira, a premalo gospodarsko misli. Upajmo, da bodo po sprejetju ustave naša vlada in naše narodno predstavništvo našlo tudi kaj časa za razmišljanje in sklepanje o gospodarskih in finančnih vprašanjih.

† Mednarodna donavska konferenca je sprejela člene o pooblaštilih, pravicah in predpravicah evropske donavske komisije ter o njeni kompetenci. Nadalje se je razpravljalo tudi o vprašanju morebitnega ukinitja njene polnomočnosti. Posvetovanja so bila odgojena na 10. t. m.

† Uvoz v Rusijo stalno narašča. Dosledaj so prevažali blago v Rusijo samo trije vlaki. V kratkem jih bo treba sedem ali osem na dan. Nemčija bo poslala v Rusijo ta mesec prvih 100 lokomotiv, ki jih je sovjetska vlada naročila v Nemčiji.

† Cena kruha v Nemčiji je zvišna od 480 na 5 mark, t. j. na 11,5 jugoslov. kron za kg. Pri nas v žitorni deželi je pa kruh za 50% dražji. Ali bi se ne dalo pri nas doseči to, kar dosega Nemčija, ki mora žito uvažati.

† Državni proračun v Švici za l. 1921 izkazuje 343.556.351 frankov dohodkov in 443.093.081 frankov izdatkov, torej deficita 99.536.730 frankov.

Vprašanje ljubljanskega gledališča.

Najlepši znak naše duševne osvoboditve je bila vsem izobraženim Slovincem skrb, ki jo je pokazala naša mlada Jugoslavija za dva najvišja kulturna zavoda: za vseučilišče in narodno gledališče. V tem, da je država enega teh zavodov ustanovila, drugega pa vzela v svojo zaščito, smo vsi videli krepko poročstvo za najuspešnejši nadaljni razvoj kulturnega življenja med Slovenci. Zato so vesti o bistveni preuredbi narodnega gledališča ljubljanskega mučno zadele vse slovensko razumništvo. Po izkušnjah predvojnega doba je upravičen dvom, da bi brez izdatne državne moralne in materialne podpore mogla stremeti za visokimi cilji institucija, vredna imena narod-

Dnevne vesti.

— **Obrambni muzej v Ljubljani.** Ker je mestni občinski svet dal Jugoslovanski Matici za 10 let v našem svet na Bregu, kjer je stala nekdanja Naglasova hiša, se bo zgradil tam lični paviljon za Obrambni muzej, kjer se bo zbral ves material, ki se nanaša na naše izgubljeno ozemlje. Rodoljubne ponovno prosimo, naj darujejo Jugoslovanski Matici tak material (naše in nasprotne brošure, letake, slike, zemljevide itd.).

— **Ostudna gonja** se je pričela zoper naš list in njegovega izdajatelja Antona Peska, ki ga kandidira Nar. soc. stranka za ljubljanski občinski svet. Kdo jo je insceniral ni težko uganiti. Predlansko in lansko leto so JDSarji ponujali g. Pesku milijone ter mu poleg tega obetali vse mogoče, če jim prepusti »Jugoslavijo«. G. Pesek pa ni hotel podpirati korupcije, ker je vsled tega odločno odklonil vse ponudbe. Sedaj pa se bližajo občinske volitve in preklicana »Jugoslavija« je marsikomu trn v peti in hoteli bi jo uničiti na kakršenkoli si bodi način. Nobeno sredstvo ni premazano! Sredi marca t. l. so povzročili krizo v uredništvu, vsled katere sta izstopila dva urednika: »Jutro« jima je ponudilo mastnejše plače. »Jugoslavija« pa vkljub temu še vedno izhaja in laskamo si, da ni postala kljub vsem intrigam nasprotnikov nič slabša. Nasprotni! Krog njenih čitateljev in njena priljubljenost se stalno večja in vsak dan doživimo nova priznanja za odlično zadržanje v boju za ljudske pravice.

— Ker torej to sredstvo ni uspelo, so gotovi »svetli« elementi napeli nove strune in hočejo g. Peska očrniti in ga oškodovati z širjenjem abotnih izmišljotin. Ker nimajo nikakih stvarnih argumentov zoper mlado, čilo se razvijajočo NSS hočejo z osebnim obrekovanjem doseči svoj namen. Žalostno je, da se nasprotniki NSS poslužujejo že zopet osebnega blatenja v volilnem boju. Da še več! Spravili so se celo nad »Jugoslovanski kreditni zavod«, katerega predsednik je g. Pesek, ter širijo o njegovem stanju vznemirljive vesti. Takšna volilna borba je gnusna. Jugoslovanski kred. zavod je hranilne vloge slej ko prej izplačeval brez odpovedi in to celo v dobi denarne krize, ko so vlagatelji izstili n. pr. od Jadranske banke tedensko komaj po pet tisoč kron in to bo delal tudi za naprej. O vsakem denarnem zavodu se dajo širiti vznemirljive vesti, tudi o Jadranski in Kreditni banki, a da se ta metoda uporablja kot volilno sredstvo, je ostudno in nemoralno.

— **Jugoslovanski kreditni zavod** v Ljubljani. Marijin trg 8 se je razvil v krepak denarni zavod. Lansko leto je imel preko 128 milijonov kron prometa ter ima dva in pol milijona jamstvene glavnice. Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po 4 in pol % od dne vloge do dne vdiga, ter jih izplačuje vsak čas brez odpovedi.

— **Delegati naše vlade in armije na Krku.** 17. t. m. so odpotovali na otek Krk delegati naše vlade in armije ter se bodo pridružili komisiji za razmejitvi na Krku.

— **Denarni zavodi pozor!** Amerikanec Leo Vuds Kasper je izgubil v Beogradu knjigo ameriških čekov. In sicer 5 čekov po 100 dolarjev in 2 čeka po 50 dolarjev. Porošeni najditelj bo gotovo poskušal čke izmenjati pri kakšnem denarnem zavodu v Sloveniji.

— **Škandalozna korupcija v upravi ljub. opere** se zrcali najbolj jasno v delstvu, da je baleini mojster g. Pohan imel ob priliki zadnjih demonstracij na razpolago nešteto prostih vstopnic ter jih ponujal akademikom, da pridejo plesat za Rukavino. Res čedne metode, s katerimi se luče koruptna uprava in z njo vred g. Rukavina vzdržati na površju. Pa ne bo sreče!

— **Razpisano učiteljsko mesto.** Na štiri razrednici v Boštanju ob Savi, pol ure od žel. postaje Sevnica, je prosto začasno mesto učitelja (učiteljico). Za hrano in stanovanje je preskrbljeno. Nastop čimprej (vsaj s prvim majem). Prijave je poslati takoj na šolsko vodstvo, a še boljše je, da se prošlee osebno predstavijo okr. šol. nadzorniku v Krškem.

— **Dar iz Amerike.** G. Rider, predsednik ameriškega društva za pomoč našim revežem, je poslal v Beograd 100 šivalnih strojev, da se razdele med siromašne učence ženskih obrtnih šol.

— **Po 500 gojencev** se sprejme do 15. maja v prvo podoficirsko šolo »Prestolonaslednika Aleksandra« v Beogradu in v drugo podoficirsko šolo v Sarajevu. Glavni pogoji za vstop so, da je gojencev naš državljan, da ni mlajši od 17 in starejši od 21 let, da je dovršil dva raz-

reda gimnazije ali realke (v skrajnem slučaju, da je dovršil 4 razrede ljudske šole), da še ni bil kaznovan, da ima od staršev ozir. oskrbnikov dovoljenje itd. Drugi natančnejši podatki se dobe pri občinskih uradih.

— **Sezija v Rogaški Slatini** traja od 1. maja do konca meseca septembra. Od 1. maja do 15. junija predsejaja s primernimi popusti. Istotako posejaja od 1. septembra dalje s primernimi popusti. Več v inseratu.

— **Sneg**, ki so nam ga prerokovali dunajski zvezdoslovci, je dosegel na Gorenjskem skoraj višino enega metra. Poleg škode na sadnem drevju, povzroča narasla Sava in Savinja ob bregovih precejšnjo škodo. Upajmo, da se vreme ne zjasni, kajti potem ne bo letos jeseni niti enega sadu.

— **Pravico do državnih avtomobilov** imajo le ministri (vsak do dveh) in do enega: komandanti armij, načelnik generalnega štaba, dvorna adjutantura, hrv. ban in predsedniki deželnih vlad. Poverjeniki torej ne.

— **Umor in samomor v Bohinju.** K rodbinski drami v hospici pri Sv. Janezu ob Boh. jezera pripominjamo, da je sodno-zdravniško dognano, da je Cvitković izvršil žalostni zločin v blaznosti, ne pa iz ljubosumnosti.

— **Brzlojavne žice** trojič pokradene. Med Vrhnika in Logatcem so predrti tati v kratkem razdobju že trojič pobrali bakrene žice raz brzlojavnih drogov. Zadnjičkrat so odnesli 140 m take žice, vredne 3500 K.

— **Tone z Gorenjskega.** Avgust Podmenik, ki je zaradi tatvine in goljufije v preiskovalnem zaporu, je izpovedal, da se je med vožnjo na Hrvaško seznanil z nekim približno 30 let starim Gorenjcem Tonotom, ki mu je priznal, da že 5 let ni ničesar delal, a ima na neki hrv. postaji shranjen do 60 kg težak kovček z raznim blagom, med tem je tudi do 2 kg zlatnine in srebrnine.

— **Iz poštne službe.** Višji poštni oficijal Vojtech Lažanek je na svojo prošnjo premeščen iz Ljubljane v področje poštnega in brzlojavnega ravnanja v Pragi. Poštni asistent Alojzij Vovk je premeščen iz Ljubljane k poštnemu in brzlojavnemu uradu v Skopje.

— **Nesreča v tvornici.** Ivan Sluga, delavec v tvornici »Indus« na Vrhniki je hotel natakati jermen na stroj. Pri tem pa ga je jermen zagrabil in tako močno vrget pod stroj, da si je pri padcu zlomil desno nogo ter poškodoval po glavi in levj rami. Težko ranjenega so odpeljali v bolnico.

Ljubljana.

— **20 milijonsko posojilo Ljubljane.** Deželna vlada je dovolila mestni občini, da najame 20 milijonov K posejila za popravo elektarne, plinarne, klavnice, za napravo ledarne, za popravo in izpopolnitev kanalizacije, cest, prehodov in trotoarjev. Prvo, kar se nabavi iz tega kredita, bošta dva stroja za pometanje ulic.

— **Gostščina v Ljubljani** se bo vsled dovoljenja deželne vlade pobilala v sedanji višini do konca leta 1922, ni pa dovolila zvišati gostščine na 100%, kakor je predlagal v občinskem svetu dr. Adlešič.

— **Zgodba Kovačevega venca.** Gosp. Medven kategorično dementira vest, da je on kupil Kovačev venec, ki ga je pevec Kovač prejel 16. t. m. nekako v znak priznanja za ulični pretep. Potemtakem bo le resnična verzija, da je tisti zaprašeni venec svoječasno prejel tudi že g. Križaj, predvsem pa, da je značilni izročitev venca očitno protidemonstracija, naročeno direktno od uprave, oziroma od nje blizu stoječega osobia.

— **K poročilu o sobotnih demonstracijah** v operi v Sloveniji od 17. aprila, kjer navedajo med aretiranci imenoma tudi Ivana Medveda, »brata pevke Cirile Medvedove«, pripominjamo sledeče: Družba okrog vodstva naše opere bo morda skušala zmanjšati moralniški efekt omenjenih demonstracij na ta način, da jih bo prikazovala kot učinek kakih intrig nas starim nasprotnikom sedanjeja opernega vodstva, — dočim so v resnici v svojem postanku brez dvoma spontane in dokazujejo, da se odpirajo oči vedno širšim krogom občinstva. Da ne bo kdo domneval, da je pevka Cirila Medvedova nagovorila svojega brata, naj demonstrira v gledališču, naj se izve ta tudi sicer zanimiva okoliščina. Moj brat za ta večer sploh ni imel vstopnice in je prišel na stojšče le tako, da je ponudil član opernega zbora Zupan tudi njemu prosto vstopnico, z roko pisano in glasečo se na štiri osebe; drugi gospodje, ki so prišli na takšno karto notri, so pridno aplavdirali in denuncirali demonstrante, o mojem bratu pa je g. Zupan po dogovoru žaljajoč izjavil, da se je — zmotil, ko mu je izposloval vstop. (Zakaj je ta gospod tako darcljivo spuščal mladino na stojšče? Ali ne pojasnjuje to početje aplavza pri tej in pri sličnih prilikah? In kako se ta zapravljivost zagovarja ob ogromnem deficitu našega gledališča? In kje so za gospodarsko odgovorni činitelji? itd., kje je

konec vprašani? Cirila Škerlj-Medvedova.

— **Mesna kriza** končana. Mestno tržno nadzorstvo poroča, da je vsled prepovedi izvoza takoj padla cena živini in cena mesa na trgu. Pričakovati je nadaljnega padanja cene. Na pritisk mestnega magistrata se je zavezala firma Predovčič, da bo dobavljala mestni občini tedensko 50 do 60 dobrih volov brez vsakega primešavanja krav in bikov ali mlade živine po nakupni ceni. Živina se bo dovažala iz Hrvaške, ker je Kranjska vsled eksporta že preveč izčrpana. Mesarji ljubljanskega trga bodo prodajali meso teh volov po maksimalnih cenah, ki se bodo določale od tedna do tedna. S četrtkom 21. t. m. pričeta s prodajo teh volov mesarja Keber in Ponikvar, stojnice ob zidu Mahrove hiše. Prihodnji teden prično še drugi mesarji s prodajo tega mesa. Ta teden je določena maksimalna cena 28 K za kg prvega dela in 32 K zadnjega dela.

— **Čez dolgih šest let** se je te dni vrnil Ljubljancan I. Bitenc iz ruskega ujetništva. Tri leta niso njegovi ljudje dobili nobenega poročila od njega. Pred kratkim pa so dobili iz Maribora pismo, da je že na poti domov. Ko je odhajal iz Rusije, je imel milijonsko premoženje rubljev. Ker je pa današnji rubelj tako malo vreden, je skoraj ves denar potrošil na poti. Večji del je hodil peš. Pravi, da je bilo v Rusiji prav prijetno, dokler niso prišli na armilo boljševiki, ki so največja nesreča za dobro rusko ljudstvo.

— **Namesto venca** na krsto umrlega predsednika Ljudske posojilnice v Ljubljani g. Franc Zajca, je darovala Ljudska posojilnica za mestne reveže v Ljubljani 1000 kron in za mladinske domove v Ljubljani 1000 kron.

— **Umrli** je v Ljubljani g. Fr. Zajc, finančni svetnik v p. nadzornik državne učilnice in predsednik Ljudske posojilnice. Pogreb bo danes dne 20. t. m. 3. uri pop. iz Bellevue nad Sp. Šiško. Blag mu spomin!

— **Kolo Jugoslov.** Sester ima svojo odborovo sejo v petek 22. t. m. ob 5. pop. v risalnici v Mladici.

— **Po stopnicah** je padel poštni oficijal Korický Rajko, ko je šel po stopnicah v svoje stanovanje. Pri padcu si je zvinil levo roko v ramenu.

— **Zlato uro** in zapestnico je izgubila od Narodnega doma do Poljanskega nasipa šte. 10 dijakinja Anka Štrukelj. Oboje je bilo v ženski ročni torbici.

— **Žepna tatvina.** Privatni uradnik Ani Augustin je nedolgo pretečeno noč po noči pred vhodom v kino »Ideal«, ko je čakala na zadnjo predstavo, izmaknil iz žepa rumeno usnjato torbico z vsebino 100 K in 2 ključev.

Maribor.

— **Izgon iz naše države.** Policijski komisarjat v Mariboru je izgnal iz naše kraljevine galicijskega žida H. Hamerlina recte Majerja.

— **Prijeti vlomilci.** Policija je prijela 5 zločincev, ki so nedavno vlomili v Worschetovo trgovino ter odnesli blaga za 10.000 K. Tudi blago se je večinoma našlo, ker so ga vlomilci v Pobrežju zakopali. Med vlomilci je tudi uslužbenec električne družbe »Melistroja« neki Steinbach, ki je družbi priskrbel ključce, da so prišli skozi hišo »Melistroja« v Worschetovo trgovino.

— **Umrli** je v Mariboru bivši vinski veletržec K. Pessl, star 67 let.

— **PROTESTNI SHOD LJUBLJANSKE AKADEMSE OMLADINE.**

Včeraj ob 3 popoldne se je vršil na univerzi protestni shod ljubljanske akademse omladine proti brutalnemu postopanju policije napram akademikom ob priliki demonstracij v opernem gledališču proti Kovaču in Rukavini.

Protestni shod, katerega se je udeležilo do 600 akademikov, je otvoril g. Ude, ki je omenjal nasilno kršenje akademskih pravic in brutalno postopanje policije z akademiki. Akademika omladina bo svoje stare privilegije vedno in proti vsakomur branila. Posebno značilno za naše žalostne razmere je to, da je policija nastopila brez vzroka, ker so akademiki samo med odmorom dali duška svojemu nezadovoljstvu z gnilimi razmerami v gledališki upravi, posebno pa z g. Rukavino. Ta način izražanja nezadovoljnosti pa ni nikoder nenavaden.

— Nato je prečital g. Plestenjak 3 resolucije, ki so bile soglasno z viharim odobravanjem sprejete. V resolucijah, ki so naslovljene na deželno vladu, gledališko upravo in pol. ravnanstvo, zahtevajo ostro preiskavo proti stražnikom, ki so se brutalno in neukorektno obnašali, koznovanje gledališkega osobia, ki je napadalo aretirane akademike, jih pretepalo, ter nanje pljuvalo. Nadalje protestirajo proti tomu, da se je akademikom zabranil vstop v gledališče.

Na to je podal g. Marolt kratko sliko o ravnanju opere g. Rukavini, proti kateremu so bile pravzaprav vse demonstracije naperjene. Izjavil je, da so vsi resni slovenski glasbeniki mnenja, da Rukavina ni zmožen za mesto opernega šefa ter da ne obvlada svoje naloge.

Med zborovanjem so se večkrat slišali »vzkliki« proti g. Avgustu P., ki štiti g. Rukavino in upravo ter smatra gledališče za

svoj monopol. Skupščina je določila reprezentacijski odbor vseh strokovnih in pravnih akad. društev, ki bo vodil boj za priznanje akademskih pravic do končne zmage.

Pred zaključkom shoda je g. Rape predlagal, naj zbrana akad. omladina pošlje vsem parlamentarnim klubom poziv, naj se sprejme za našo državo naziv »Jugoslavija«, kar so zbrani akademiki z burnim odobravanjem sprejeli.

Nato so akademiki korporativno sprejeli deputacijo, ki je nesla resolucije gledališki upravi in deželnemu predsedniku dr. Baltiču. Mirno, brez hrupa in dostojanstveno je korakala stoglava akad. omladina pred deželno vladu. Dr. Baltič je obljubil, da bo uvedena proti stražnikom, ki so se nepravilno obnašali najstrožja preiskava.

Množica se je nato podala pred dramsko gledališče, kjer pa ni našla članov uprave.

Pred 8 uro se je akad. omladina zopet zbrala pred opernim gledališčem ter odpotila k gled. upravi deputacijo, ki je dobila na v resoluciji stavljen vprašanje od intendanta g. Juvandiča odgovor: »Nisem bil informiran!«

Seveda je omladina ta direktno razžaljav in absolutno nezadosten odgovor burno odklonila ter poslala deputacijo ponovno k upravi z zahtevo, da ista decidirano odgovori na vprašanje v resoluciji. Uprava je končno pristala na to, da je izrekla vesplošno iskreno obžalovanje nad svojim lastnim nekulturnim postopanjem ter svečano obljubila, da bo zadevo najstrožje preiskala ter krivce kaznovala. Ker so akademiki smatrali začasno ta odgovor za zadosten — uprava je kapitulirala — so dovolili da se vrši predstava in so se mirno razšli. Prestava se je ob skrajno pili udeležbi pričela ob pol 10i ur.

Ljubljanska akad. omladina je včeraj prvič nastopila kot bojovnica za svoje pravice in kot predbojovnica za kulturo našega naroda. Tesno so se strnile vrste vseh akademikov brez razlike prepričanja proti skrunitvi naše kulture. Značilna v tem oziru je izjava akad. Zveča, ki je rekel: »Glad, mrz in vse materialno trpljenje smo mirno in molče prenašali. Ko so se pa dotaknili našega najsvetejšega, ko so hoteli ubiti naš duh, takrat nam je pa zavrela v svetli jeziki kri!« — Iskreno pozdravljamo energični nastop omladine ter jo bomo vedno podpirali v boju za kulturne ideale!

Nar. soc. stranka.

Volilni shod javnih in privatnih nameščencev ter železničarjev se vrši v četrtek ob 8. zvečer v Mestnem domu. Vsi, ki trpe pod dosedanjim slabim mestnim gospodarstvom, naj se shoda gotovo udeležijo. Referirajo kandidati NSS o komunalnem programu.

Jugoslovanska hranilnica in posojilnica r. z. z. o. z. se je ustanovila preteklo nedeljo v Ptuj. Ustanovnemu zborovanju je predsedoval Hinko Perne, v upravni svet pa so bili izvoljeni: predsednik Vinko Šerona; odborniki: Tušek, Mlakar, Mikuletič, Ključek, Pavelka in Haladca; v nadzorstvo: dr. Jenko, Wagrاندl, Zvegljč in Pesek. — Zopet korak naprej pri gospodarski osamosvojitvi našega delavnega ljudstva.

Kral. org. NSS v Mariboru vabi vse somišljenike na volilni sestanek, ki se vrši danes, v sredo 20. IV. ob 20. uri v gostilni Breznik, Pod mostom, V nedeljo, 24. t. m. se vrši ob 10. dop. v veliki dvorani Nar. doma velik volilni shod. Somišljeniki polnoštevilno!

Krajevna organizacija NSS za Kolizeški okraj vabi vse tovariše somišljenike na volilni shod, ki se vrši danes v sredo, 20. t. m. ob 8. zvečer v restavraciji »Novi svet«. Gosposvetska cesta. Somišljeniki polnoštevilno. Odbor.

Kral. organizacija za Poljanski okraj vabi vse tovariše somišljenike na sestanek, ki se vrši v sredo 20. t. m. ob pol 8. zvečer v gostilni Dolenc, Poljanska cesta št. 19.

Dvorski okraj: Danes se vrši volilni shod v gostilni Zlatorog v Gosposki ulici. Poročajo tovariši Tavčar, Pesek in Hud.

Šiška: Danes se vrši volilni shod NSS v gostilni Fortuna, Vodovodna cesta. Poročajo tovariši Rupnik, Malgaj in Hlter.

Vabilo na shod v šentjakobskem okraju je bilo včeraj pomotoma objavljeno.

Gledališče in glasba.

Celjsko gledališče igra v soboto in nedeljo šolajgro »Nebesa na zemlji«. Režiser je g. Kreil. Igra je polna šaljivih prizorov. Kdor si želi smeha, naj ne zamudi! — Za prihodnjo predstavo se pripravlja »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«.

Iz pisarne Glasbene Matice. Ravno kar je došel III. zvezek koroških narodnih pesmi. Nabral in četverglasno postavil Zdravko Švkaršič. Cena 18 K. Ta teden se bodo pričele razposiljati članom Glasbene Matice družstvene muzikalijske, in sicer dobe člani za leto 1918—19 Švkaršič: Koroške nar. pesmi III. zv. za l. 1919—20. — Ravnik: »Sequidilla« 7 pesmi za tenor in za leto 1920—21. — Škerjanc: 7 pesmi,

Svarilo in prošnja.

O meni širijo razne neosnovane govorice, ki so grda laž in obrekovanje. Naznanjam, da bom tožil vsakogar, ki jih razširja, da mu dam takoj priliko, da pred sodiščem nastopi dokaz resnice.

Prosim vse poštenjake, naznanite mi vsakogar, ki laže o meni in mi krađe dobro ime. Tih pred volitvami se je pričela ostudna gonja zoper mene z očitnim namenom, da se mo očni pri volilnih ter škoduje Nar. socialistični stranki, ki me kandidira v obč. svet ljubljanski.

Anton Pesek.

Mali oglasi.

Proda se:

CENTRIFUGALNA SESALKA

(Hochdruckvolvettenpumpe) popolnoma nova, nerabljena, iz predvojnega materiala, na 3 stopnje, Neumanovega tipa 2.0, ki daje 300 litrov vode na min. pri motorni sil 5 konjskih sil, je naprodaj. Ogleda se pri gasilnem društvu v St. Vidu pri Ljubljani, Fr. Bernik, načelnik, Podgora 28.

RADI PRESELITVE

se po ugodni ceni proda soba za gospode (Herrenzimmer) pisalna miza, klubski fotelji, omara za knjige itd., otroška postelj. Naslov pove uprava Jugoslavije. 694

VELIKO POSESTVO

v Ziljski dolini na Koroškem se zamenja ali proda, Zaraščen gozd, senožet in planina. Naslov v upravi »Jugoslavije«.

LEPA HIŠA

z vrtom in njivo naprodaj v lepem trgu v Savinjski dolini blizu kolodvora. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 672

PRODA SE:

Kompleten »Valvazor«. Cena in na ogled v upravi lista.

TRGOVSKA HIŠA NA VOGALU

z lepim vrtom. Vpraša se Zappoth, Gajeva ulica 15, Maribor. 680

VSAKOVRSTNA POSESTVA

od 4 do 42 oravov. Cena 90 tisoč do 400.000 K. Pojasnila daje Janez Drogenig, gostilničar, Poljčane 681

VEČ ZABOJEV

velikih starih Cena in naslov v upravi štvisu Jugoslavije. 644

PRODAJA KOČIJEIII

Proda se iz proste roke krasna skoraj nova, popolnoma izborna ohranjena kočija. Cenjene ponudbe prosim na upravništvo Jugoslavije pod »kočija«.

Kupi se:

HIŠA

ako mogoče primerna za trgovino v bližini železniške postaje se kupi. Ponudbe z navedbo cene pod naslov H. Logar, Sv. Petra cesta 12. II. Ljubljana.

Službe:

ISČE SE PERFEKTA SLOVENSKA STENOGRAFINJA IN STROJEPISKA če mogoče že s prakso v odvetniško pisarni dr. Antona Ogrizka, odvetnika v Celju. Plača dobiti Nastop 1. majnika. 1921. 686

KNJIGOVODJO

popolnoma samostojna moč, bilančni in zmožen za pisarniškega vodjo se išče za takšnji nastop v večje industrijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe z zahtevo plače na upravništvo tega lista pod »knjigovodja«. 685

3 mlade pripravne delavce sprejme, katere bi izučil v papirni stroki. Prednost imajo oni, ki so se izučili kakage obrta ali dovršili obrtno šolo. Kartonažna tovarna J. Bonač sin, Ljubljana. 682

Razno:

LESNI TRGOVCI IN GOSTILNICHARJI POZORI!

Proda se posestvo obstoječe iz 8 oravlov rodovitne zemlje, njiv in travnikov. Tik velike ceste je gostilna, mesarija in lesna trgovina na Zg. Polskavi št. 4. Več se izve pri g. dr. Pučniku v Slov. Bistrici. 683

POSTNINA

se s 1. majem zviša; naročite si pravčasno: vanilin-sladkor, pecivni prašek, čaj, afran v zavitkih in v vrečkah po 250 gr. Cene znižane. Adria Izdelki, Ljubljana. 687

TRGOVSKI LOKAL

z vso opravo odstopim proti primerni odškodnini. Kdo, pove upr. lista. 676

GOSPOD

se sprejme na stanovanje. Naslov v upravi.

ZOBOTEHNIK

dobro izkušen v vseh strokah zobotehnike se išče kot kompanjon z zobozdravniško prakso v Srbiji. Ponudbe pod »Bodočnost« na upravo Jugoslavije v Mariboru. 679

GOSTILNO

v najem ali na račun iščem v okolici Celja. Naslov: M. K. poštnoleže, Zalec. 656

A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

Silna razburjenost se mu je poznala na prvi pogled, toda vedela sem, da je on edini zmožen spraviti mrliča neopaženo iz hiše in molčati. Zanesla sem se nanj ter mu sledila; povedala sem mu vse, pokazala mu nevestino truplo in ga prosila pomoči, katero mi je tudi obljubil. Zdaj je dodala s tihim glasom, bi pač dvomila, ali je bilo tisto res pomoč. Zame bi bilo boljše, da sem sklicala vso hišo ter jim pokazala mrtvo dekle; potem vsaj ne bi bila primorana skrivati in tajiti cele dolge dneve in tedne. Skrivnost mi je ležala na duši kakor gora, in bala sem se, da me zaduši.

Soprog je molčal, toda zdelo se je, da ji natihiem pritrjuje; Gryce pa je povzel:

Ako ste čitali v časopisih o sodni razpravi, vam utegne biti znano, kaj je izpovedal Molesworth pred koronerjem: on pravi, da je našel dekle pred neko hišo na 22. cesti.

Vem, Dogovorila sva se, da naj obrne stvar kako podobno. Zdelo se nama je najboljšje. Ako bi bilo obveljalo, da se je zastrupila na cesti, ne bi bilo mrtvi zato nikake škode, jaz pa bi bila rešena neprilike brez konca in kraja. Tako sva sodila takrat. Kako zelo sva se motila, dokazuje sedanjí trenotek.

Detektiv jo je pogledal; že je odpiral usta za novo vprašanje, toda zdelo se je, da mu ne gre rado z je-

zika; menil je le: Prav dobro ste morali poznati Julija Moleswortha, milostiva.

Kameronov obraz je temno zaradel; Genovefa pa ni izpremenila barve, marveč je rekla mirno in trdno:

Njegova nevesta mi je povedala marsikaj o njegovem značaju. Tudi sem ga videla in govorila z njim nekajkrat v hiši gospe Olneyeve. Položaj, v katerem sva se našla tisti večer, pa naju je zblizal sam od sebe.

To si lahko mislim, je odgovoril Gryce; sploh se mi vaše ravnanje ne zdi nenaravno. Ženska sledi vedno hipnemu nagibu in ne preudari posledic, ki lahko nastanejo iz njenih dejanj. Mož pa, preden sprejme takšen načrt, bi moral pomisliti, da ga lahko zapelje v krivo prisego.

Genovefa je plašno in tesnobno pobesila oči.

Razentega je prevzel doktor Molesworth strašno odgovornost, ko je obljubil odstraniti truplo sam in brez priče. Za takšno podjetje je bilo treba mnogo poguma in odločnosti. Človek, ki se ne ustraši tako nevarnega in groznega dela, mora biti poln vdanosti in požrtvovanja. Da bi bil prevzel tolikšno žrtev radi dame, ki jo je poznal le površno, se mi ne vidi baš verjetno. Prej bi se mi zdelo — Genovefa je vsa zamrla in obvisela z očmi na njegovih ustih — da je imel posebne razloge, ki so mu velevali prikriti stvar.

Mogoče, je odgovorila ona preprosto. Kaj se je godilo v njegovi notranjosti, ne vem; povedati vam morem le, kaj sva storila.

Vi trdite potemtakem, da je spravi-

vil truplo brez tuje pomoči iz vaše sobe in iz hiše?

Da.

In kdaj se je zgodilo to?

Ne vem; ni me bilo več doma.

Kaj? Odpeljali ste se, ko je ležal mrlič še v vaši sobi?

Da; zaupala sem vse Molesworthu in mislila le še na lastno rešitev. Zadnje stopnice sem izpraznila s tem, da sem dala nesti po njih svoj kovček; zmenila sva se bila, da pojde po tisti poti.

Ali je šel?

Tega vam ne morem povedati. Vem le; da je opravil delo; kako in s kakšnimi zaprekami, pa morate vprašati njega samega, zakaj jaz še nisem utegnula govoriti z njim.

Ali menite, da mi pove?

Ne, je odgovorila smelo. Dokler bi dvomil, ali sem res sama odkrila skrivnost, si bo štel v dolžnost, da molči.

Tudi če bi bilo v nevarnosti njegovo življenje?

Njegovo življenje?

To se razume; da ni izpovedala Zilija, bi ga bili zaprli in obtožili umora. Potemtakem ste vedeli, da sumnja ni neutemeljena in mu preti nevarnost, in bi ga bili vendar pustili zapreti?

Poročena sem šele štiri tedne, gospod Gryce. Moj mož sovraži sleherni prevaro, in zato mi je manjkalo poguma, da bi mu bila priznala, kako zelo sem zapletena v to nesrečno stvar. Trdno sem upala, da najde doktor Molesworth sam rešitev izhod. Niti v sanjah nisem slutila, da mu preti resna nevarnost. Ako bi ga bili postavili pred sodnike, bi bila

priznala resnico brez ozira na sebe; dokler pa je bilo še upanje, da ne pride od tega, sem molčala.

Branila se je dobro, toda njeno mračno čelo in njene blede ustnice so razodevale, da smatra svojo stvar za izgubljeno. Nič več ni bilo moči ubežati usodi, ki je visela toliko časa nad njeno glavo.

Vaša pojasnila me zadovoljujejo, je odgovoril detektiv. Zdaj bi želel zvedeti samo še to, kje je dobila gospodična Farleyeva strup, s katerim si je vzela življenje.

Tega ne morem povedati, je šepnila gospa Kameronova jedva slišno.

Ali je vzela stekleničico iz torbice, iz plašča ali iz žepa svoje obleke? Genovefa je zmajala z glavo kakor človek, ki si ne ve pomoči.

Gryce se je vznemiril; pomolčal je, nato pa je vprašal prijazno: Ali ste videli, ko jo je nastavila na usta? Genovefa je pokimala.

Niste pa videli, odkod jo je vzela? Na to vprašanje ne morem odgovoriti.

Soprog je stopil k nji: Zakaj ne? je vprašal tiho.

Zato — prišla je za stol, da bi sedla — zato, ker mi ti ne bi verjel. Jaz da ti ne bi verjel?

Prej je strmela tjavendan, zdaj je pogledala njega. Njene oči so bile polne brezmejnne ljubezni, a tudi brezdanjega obupa. Mogoče vendar, je dejala, dasi je neverjetno.

Kar se zdi neverjetno, je vzlic temu časih res, je rekel on.

Nasmehnila se je, toda brez nade. Nu, dobro: vzela jo je iz skrinjice. Ki jo je imela s seboj.

Ne; iz skrinjice, ki je bila v sobi.

Kameron in detektiv sta jo pogledala z nepopisno osuplostjo. Genovefa je drgetala, kakor bi jo tresla mrzlica.

Stekleničico s prusko kislino da je vzela iz skrinjice, ki je bila v sobi? Da.

In kako je prišla stekleničica s truplom v vašo sobo, milostiva?

Videlo se je, da ne najde odgovora na to vprašanje. Gibal je z ustnicami, ne da bi mogla izdavi glas, in sedela molče, živa slika sramu in obupa.

V mučnem strahu je hotel Kameron baš izpregovoriti, ali detektiv ga je prehitel.

Reči hočete, da vas nimam pravice vpraševati tega. Dobro, prekličem vprašanje; rad bi vedel le nekaj: kakšna je bila skrinjica, v kateri ste imeli strup, in kje je bila spravljena?

Bila je skrinjica za lepote; v komodi je stala, v vrhnjem predalu. Gryce ni pokazal nikakega začudenja.

Tako? je dejal; nu, ker ste imeli v skrinjici dragocene stvari, je bila pač gotovo zaklenjena in predal takisto?

Predal — ne vem; skrinjica pa gotovo, saj sem jo videla obrniti ključ.

To usodno priznanje je vtisnilo vsej njeni izpovedbi pečat neverjetnosti. Genovefa je začutila napako, ali prepozno. Mrtvaška bledost ji je pokrila obraz, in zdelo se je, da se mora vsak hip zgruditi. Njen soprog je v svojem strahu pozabil vprašanje, ki mu je bilo na jeziku. Detektiv pa je nadaljeval neusmiljeno:

Obvestilo!

Najina dva sinova Emil in Franc Nedog, sta 15. t. m. odšla od doma in se še vedno nekeje v bližini nahajata.

Kdor jima kaj na najino ime proda ali pa posodi v gotovini, naj vzame na znanje, da midva nista ne poroka in ne plačnika.

Če pa kdo najina imenovana sinova izsledí, naj to nemudoma sporoči na najin naslov.

PTUJ, dne 19. aprila 1921.

Gusti in Franc Nedog.

Prodaja tovarne ledu

Kompletno pohištvo za tovarno ledu, iz tovarne N. Lefeld & Leutsch Schöninger, sistem „Schwefelsäure“, izdeluje 80 kg ledu na uro, kompresor, kondenzator, 7 bakrenih cevi, kompletna napeljava cevi, ter 77 celic za po 6 kg ledu. Samo 1 leto v obratu, izvrstno ohranjeno, pripravljeno za transport ter takoj na razpolago.

Erste Bäckmüller Walzmühle A. G. Bäckmüller.

PREKLIC!

Podpisani Ivo Barta, delovodja preključem in obžalujem žalitve, katere sem izgovoril dne 2. t. m. v tovarni „Lana“ na Zgošči o g. Francu Sancin-u, tovarnarju na Zgošči.

Radovljica, dne 17. aprila 1921.

Ivo Barta.

Apertura . . . za usnje
Lak . . . za usnje
Vaselina . . . za usnje
Krema (terp.) . . . za čevlje
Voščilo . . . za parkete
Plavilo . . . za perilo

v najboljši kvaliteti proizvajajo

I. Keber trgovca kem.

Tacen pri Ljubljani (Slovenija).

Proda se motor

220 volt, 8 konjskih sil s 600 obratov na minuto. —

Naslov pove upravništvo „Jugoslavije“.

Samostojen knjigovodja

več tudi korespondence in strojepisja, znanje srbohrvaščine prednost, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojepisec. — Ponudbe z navedbo plače in dosežanj službe na: Ljubljana 1, poštni predal 163.

Cigaretni papir

Olleschau, Ptič 100/100, Abadie, Altesse, Club 100/60 v knjižnicah, nadalje stročnice Jakobi, Lemo in Radiks priporočila trdita

OSVALD DOBEIC, Ljubljana
Sv. Jakoba trg 9.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi.

Turistovski čevlji lastnega izdelka.

Ant. in Jož. Brajer - Kapele

Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Najlepše in najcenejše darilo za vsako priložnost je

Moj zverinjak

knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Marijin trg 8,

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, 1.

Pozor!

Po najnovejši modi izdeluje najelegantnejše moške obleke, modni atelije

Fran Malis, diplomirani krojač

Ljubljana, v Rebri št. 2. (Stari trg).

Kupi se motor

300 volt, 10 konjskih sil z 1200 do 1600 obratov na minuto. — Ponudbe pod „MOTOR“ na upravništvo „Jugoslavije“.

Trgovina z Nemčijo!

TRIGLAV G. m. b. H.
IMPORT — EXPORT

DRESDEN-A, Zinzendorferstrasse 2b

Brzojavni naslov: Triglav Dresden. — Telefon št. 10510.

Največje ugodnosti!

Autodelavnica Fr. Puh

Kartovska cesta št. 10.

Izdeluje vsa posamezna dela za avtomobile, popravlja tudi stroje vseh vrst. Prevzema vsa železostrojarska dela točno in najceneje.

Prima angleški Kristal

„Boraks“

vsaka množina se dobi po K 31 — franco skladišče. — Naročila na

PROMET

tehn. industr. podjetje d. z o. z.

Ljubljana, Gradišče 9/1.

Zdravišče Rogaška Slatina.

Sezona traja od 1. maja do 30. septembra.

Postaja Grobelno, od tod z lokalnim vlakom do Rogaške Slatine. Na progi Zagreb-Zidani-most-Grobelno-Pragersko-Maribor. — Zdravišče s pitno vodo iz treh vrelov (Tempel, Styria in Donati). — Najboljše staro izkušeno sredstvo pri obolenju želodca in črevesa in prebavi sploh, najbolj izkušeno sredstvo pri vseh boleznih prebavil (sladkosečnost [diabetes], debelost, putika), sredstvo proti tvorenju kamnov kot so: žolčni, ledvični in mehurni kamni, najprimernejše zdravilišče za vsa kronična obolenja srca, nedosegljivi pripomočki pri zdravljenju kroničnih bolezni krvi. — Pitne kure, hidro-elektro-mehanoterapija, solne, zračne, plavalne kopelji, inhalatorij, ogljično kisle kopeli, solne (po originalu iz Bad Hall), aromatične (smrečne) kopelji, terenska kura, lečenje z mlekom in siratko. — Gorska pitna voda 228 m nad morjem. — Stalni poštni, telefonski in brzojavni urad. — Velika dvorana, kino gledišče, kavarna, slaščičarna, krite terase in sprehajališča. — Dnevno dva koncerta vojaške godbe. — Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Reunioni, umetniški koncerti, tombole, plesi, gledališke predstave, izleti itd. Krasni izprehodi v gozdni okolici.

Zahtevajte prospekte!

Državno zdravilišče Rogaška Slatina.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.

Prometa v lanskem letu

nad 128.000.000 kron.

4¹/₂%

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.